

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт
з курсу «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»
(для студентів спеціальності «Менеджмент організацій»
усіх форм навчання)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт
з курсу «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»
(для студентів спеціальності «Менеджмент організацій»
усіх форм навчання)

Затверджено на засіданні
навчально-методичної
комісії факультету
«Економіка і управління»
Протокол №2 від 20.10.2010 р.

Затверджено на засіданні
кафедри «Менеджмент
організацій»
Протокол №2 від 18.09.2010 р.

УДК 65.01 (07)

Методичні вказівки до лабораторних робіт з курсу «Фінансовий аналіз» (для студентів спеціальності 6.03601 «Менеджмент організацій» усіх форм навчання) /укл.: Ю.Н. Деречинський, Н.В. Рудава, В.В. Галушка – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2011. – 47 с.

У методичних вказівках викладено основні положення щодо організації проведення лабораторних робіт для студентів спеціальності 6.030601 «Менеджмент організацій». Для практичного опанування надано основні показники фінансового аналізу, які відображають фінансовий стан підприємств, охарактеризовано основні напрямки прийняття управлінських рішень щодо ефективного використання економічного потенціалу.

Укладачі: Деречинський Ю.Н., к.е.н., доц.
Рудава Н.В.
Галушка В.В.

Відповідальний за випуск: Деречинський Ю.Н., к.е.н., доц.

Рецензент: Полуянов В.П., д.е.н., проф.,
каф. «Економіка та фінанси»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Лабораторна робота №1.....	5
Лабораторна робота №2.....	12
Лабораторна робота №3.....	19
Лабораторна робота №4.....	41
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	49

ВСТУП

Ринкова трансформація вітчизняної економічної системи відбувається в надзвичайно динамічних умовах розвитку і функціонування світового простору. Необхідність ефективної роботи сучасних підприємств висуває значні вимоги до поліпшення економічної підготовки фахівців з вищою освітою в області управління і аналізу фінансової діяльності.

Фінансовий аналіз визначається як наукова база прийняття управлінських рішень в сфері розподілу фінансових ресурсів підприємства, залученні додаткових фінансових джерел, ефективного управління інвестиціями, збільшення власного капіталу. Основна мета фінансового аналізу полягає в отриманні важливої кількості ключових параметрів, які відображають об'єктивну і повну картину фінансового стану підприємства, величину прибутків, збитків, зміни в структурі активів, пасивів, проведення розрахунків з дебіторами і кредиторами.

Важливу роль у вивченні курсу «Фінансовий аналіз» студентами є виконання лабораторних робіт з даної дисципліни.

Методика маргінального аналізу прибутку наведена в лабораторній роботі №1. За допомогою цієї інформації можна визначити основні фактори, які впливають на величину прибутку, і своєчасно запровадити заходи з метою запобігання кризових явищ для покращення фінансових результатів роботи підприємства.

Лабораторна робота №2 передбачає визначення взаємозв'язку між основними фінансово-економічними показниками підприємства і розрахунок параметрів, тісноти зв'язку, її надійності.

Оцінка фінансового стану підприємства та методологія проведення аналізу фінансової звітності для отримання інформації на базі розрахунків фінансових коефіцієнтів відображена в лабораторній роботі №3.

Методика визначення оцінки ефективності управління обіговими коштами підприємства надана в лабораторній роботі №4. Використання даних розрахунків дозволяє визначити виробничі резерви з метою покращення роботи учасників економічної діяльності.

Таким чином, виконання лабораторних робіт з дисципліни «Фінансовий аналіз» повинно сприяти отриманню студентами навичок щодо застосування методів і прийомів використання фінансового аналізу в практичній діяльності, з метою покращення основних чинників роботи підприємства.

Лабораторна робота № 1

Тема: Маргінальний аналіз прибутку.

Мета роботи: набуття практичних навичок студентами щодо проведення економічного порівняльного аналізу і визначення впливу факторів на величину прибутку.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕОМ. Програмне забезпечення: MS Excel, MS Word.

Теоретичні відомості

Процеси і явища, які відбуваються в господарській діяльності підприємств, взаємозалежні та взаємопов'язані між собою. Кожний результативний показник залежить від впливу багаточисельних різноманітних факторів. Чим детальніше досліджується вплив факторів на величину результативного показника, тим точніше результати аналізу і оцінка якості роботи суб'єктів господарювання.

Факторний аналіз визначається як методика комплексного, системного вивчення і вимірювання впливу факторів на величину результативних показників.

Визначають наступні типи факторного аналізу:

- детермінований аналіз представляє собою методику дослідження впливу факторів, зв'язок яких з результативним показником відображає функціональний характер;
- стохастичний аналіз – визначається як дослідження факторів, зв'язок яких з результативним показником визначається ймовірною (кореляційною) залежністю;
- прямий аналіз дослідження проводиться дедуктивним способом – від загального до часткового;
- обернений аналіз проводиться для визначення причинно-наслідкових зв'язків способом логічної індукції, тобто розрахунку ступеня впливу не тільки окремих факторів, але і загальних;
- одностадійний – використовується для дослідження факторів тільки одного рівня, без проведення деталізації на складові частини;
- багатостадійний аналіз проводиться шляхом деталізації досліджених факторів на складові елементи для вивчення їх впливу на результативні показники;
- статичний – застосовується для вивчення впливу факторів на результативні показники за відповідний період часу;
- динамічний – використовується для дослідження причинно-наслідкових зв'язків в динаміці;
- ретроспективний аналіз вивчає причини змінювання результативних показників за попередні періоди;
- перспективний – досліджує вплив факторів на результативні показники в майбутньому.

До основних завдань факторного аналізу відносять наступне:

- відбір факторів, які впливають на результативні показники;

- класифікація і систематизація факторів з метою забезпечення комплексно-системного досліджування чинників впливу на результати господарської діяльності;
- визначення форми залежності між факторами і результативним показником;
- моделювання взаємозв'язку між результативним і факторними показниками;
- розрахунок впливу факторів і оцінка ролі кожного щодо змінювання величини результативного показника;
- розробка факторної моделі (практичне використання для управління економічними процесами).

Використання факторного аналізу характеризується наступними перевагами:

- 1) більш точно розраховується вплив факторів на змінювання суми прибутку, рівня рентабельності, завдяки чому надається можливість найбільш ефективно управляти процесами формування і прогнозування фінансових результатів;
- 2) визначення критичного рівня обсягу продажів, постійних витрат, цін при наявній величині прибутку;
- 3) проведення розрахунку зони беззбитковості підприємств;
- 4) розрахунок необхідного обсягу продажів для отримання заданої величини прибутку;
- 5) обґрунтування найбільш оптимальних варіантів управлінських рішень, які визначають зміни виробничих потужностей, асортименту продукції, вибору варіантів устаткування, технології виробництва, придбання комплектуючих деталей з метою мінімізації витрат і збільшення величини прибутку.

До основних вимог щодо проведення факторного аналізу можна віднести наступне:

- змінні витрати змінюються пропорційно обсягу виробництва (реалізації), або наданих послуг;
- постійні витрати не змінюються в межах визначеного обсягу виробництва (реалізації) продукції, тобто відповідають рівню ділової активності підприємства, згідно до виробничих потужностей і величини попиту на вироблену продукцію;
- тотожність виробництва і реалізації продукції в межах розглянутого періоду часу, тобто запаси готової продукції істотно не змінюються;
- використання категорії маргінального прибутку (маржі покриття).

Маргінальний прибуток (маржа покриття, сума покриття) розраховується як різниця між виручкою і змінними витратами. Чим значніша її величина, тим більша ймовірність покриття постійних витрат і отримання прибутку від виробничої діяльності.

Порядок виконання роботи

Методика маргінального аналізу прибутку характеризується використанням факторної моделі:

$$\dot{I} = VPI \cdot (\delta - \tilde{n}) - \dot{A}, \text{ тис. грн.}, \quad (1.1)$$

де VPI – обсяг виробництва (продажів) продукції, тис. од.;
 p – ціна одиниці продукції, тис. грн.;

c – собівартість одиниці продукції тис. грн.;

A – постійні витрати на визначений обсяг виробництва, тис. грн.

При даних умовах передбачено, що всі наведені фактори змінюються незалежно один від одного. Дана модель дозволяє оцінити вплив факторів таких, як змінювання кількості реалізованої продукції, ціни, величини змінних і суми постійних витрат на величину прибутку. Вихідні дані для проведення факторного аналізу наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Дані для факторного аналізу прибутку, тис. грн.

Показники	Значення показника	
	попередній період	поточний період
Обсяг виробництва продукції		
Ціна одиниці продукції		
Собівартість одиниці продукції		
Сума постійних витрат		

Методика розрахунку впливу факторів способом ланцюгових підстановок має наступний вигляд:

$$\dot{I}_0 = VP\ddot{I}_0 \cdot (\delta_0 - \tilde{n}_0) - \dot{A}_0, \quad (1.2)$$

$$\dot{I}_{\delta_1} = VP\ddot{I}_1 \cdot (\delta_0 - \tilde{n}_0) - \dot{A}_0, \quad (1.3)$$

$$\dot{I}_{\delta_1 \tilde{n}_2} = VP\ddot{I}_1 \cdot (\delta_1 - \tilde{n}_0) - \dot{A}_0, \quad (1.4)$$

$$\dot{I}_{\delta_1 \tilde{n}_3} = VP\ddot{I}_1 \cdot (\delta_1 - \tilde{n}_1) - \dot{A}_0, \quad (1.5)$$

$$\dot{I}_1 = VP\ddot{I}_1 \cdot (\delta_1 - \tilde{n}_1) - \dot{A}_1. \quad (1.6)$$

Загальне змінювання прибутку визначається за рахунок впливу наступних факторів:

– зміна обсягу реалізованої продукції

$$\Delta \dot{I}_{VP\ddot{I}} = \dot{I}_{\delta_1} - \dot{I}_0; \quad (1.7)$$

– зміна ціни реалізації

$$\Delta \dot{I}_{\delta} = \dot{I}_{\delta_1 \tilde{n}_2} - \dot{I}_{\delta_1}; \quad (1.8)$$

– зміна суми змінних витрат

$$\Delta \dot{I}_{\tilde{n}} = \dot{I}_{\delta_1 \tilde{n}_3} - \dot{I}_{\delta_1 \tilde{n}_2}; \quad (1.9)$$

– зміна суми постійних витрат

$$\Delta \ddot{I}_{\lambda} = \ddot{I}_1 - \ddot{I}_{03} \quad (1.10)$$

Для перевірки точності проведених розрахунків використовується формула:

$$\Sigma \ddot{I}_1 - \ddot{I}_0 = \Sigma \Delta \ddot{I}_{VPi} + \Delta \ddot{I}_{\delta} + \Delta \ddot{I}_{\bar{n}} + \Delta \ddot{I}_{\lambda} \quad (1.11)$$

Завдання

На підставі вихідних даних таблиці 1.2 проведіть факторний аналіз прибутку і визначте найбільш вагомий вплив факторів на дану величину. Зробіть відповідні висновки.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте типи факторного аналізу.
2. Визначте сутність поняття «маргінальний прибуток».
3. Розкрийте сутність основних вимог щодо проведення маргінального аналізу.
4. Проаналізуйте типи факторного аналізу.

Таблиця 1.2 – Вихідні дані варіантів завдань, тис. грн.

Варіант №	Обсяг виробництва продукції		Ціна одиниці продукції		Собівартість одиниці продукції		Сума постійних витрат	
	за попередній період	за поточний період	за попередній період	за поточний період	за попередній період	за поточний період	за попередній період	за поточний період
1	147,2	133,5	55,2	69,7	14	22	9,5	5,7
2	129,1	117,8	48,6	33,8	35,1	21,6	51,6	43,4
3	154,4	167,4	77,9	85,3	66,2	53,4	9,7	15,5
4	98,4	109,3	63,3	54,7	48,4	33,7	12,8	19,2
5	10,3	17,6	5,1	9,4	7,6	3,4	2,9	3,8
6	121,6	115,3	62,5	77,9	59,3	42,4	18,3	27,5
7	119,9	107,6	72,5	85,2	64,2	52,3	33,9	25,8
8	122,3	137,6	83,2	99,8	69,5	53,3	45,3	54,1
9	53,6	69,1	33,2	45,4	21	29	10,1	15,8
10	79,1	64,4	14,6	10,5	8,9	7,3	3,6	7,8
11	196,2	211,3	95,3	82,6	74,1	62,6	32,7	47,8
12	156,9	143,6	43,6	57,3	22,6	15,1	12,9	19,3
13	131,6	148,8	77,6	63,4	54,1	43,4	14,8	19,2
14	95,6	82,2	58,9	67,3	81,3	72,4	31,5	25,8
15	85,6	71,3	33,6	45,9	22,5	29,9	8,9	13,1

Лабораторна робота № 2

Тема: **Визначення зв'язку між основними фінансово-економічними показниками підприємства.**

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок щодо оцінки форми зв'язку між аналізованими фінансовими показниками в процесі розрахунків параметрів, тісноти зв'язку і надійності.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕОМ. Програмне забезпечення: MS Excel, MS Word.

Теоретичні відомості

Прийоми кореляційного аналізу використовуються для оцінки впливу факторів в стохастичному аналізі, тобто кожній величині факторного показника (аргументу) може відповідати декілька значень результативного показника (функції). Визначають парну і множену кореляцію. Парна кореляція характеризує взаємозв'язок між двома показниками, один з яких є факторним, а інший – результативним. Множена кореляція розглядає взаємодію декількох факторів з результативним показником.

Необхідними умовами застосування кореляційного аналізу є:

1. Наявність достатньої кількості спостережень даної величини досліджуваних факторів і результативних показників (в динаміці, або за поточний рік за сукупністю однорідних об'єктів).

2. Досліджувані фактори повинні мати кількісне вимірювання і відобразитися в тих чи інших джерелах інформації.

Проведення кореляційного аналізу складається з наступних етапів.

На першому етапі визначаються фактори, які впливають на досліджувані показники та вибирають найбільш істотні для кореляційного аналізу. Від правильного вибору факторів залежить точність підсумків і висновків фінансового аналізу.

На другому етапі формується вихідна інформація за кожним факторним і результативним показником. Дана інформація повинна бути точною, однорідною, відповідати закону нормального розподілення.

На третьому етапі моделюється зв'язок між факторами і результативним показником, тобто обґрунтовується математичне рівняння, яке найбільш точно відображає сутність досліджуваної залежності.

На четвертому етапі проводиться розрахунок основних показників зв'язку кореляційного аналізу, тобто визначається рівняння функції, коефіцієнти кореляції, детермінації, еластичності.

На п'ятому етапі визначається статистична оцінка і практичне використання результатів кореляційного аналізу.

Застосування кореляційного аналізу дозволяє вирішити наступні завдання:

– оцінити змінювання результативного показника під впливом одного, або декількох факторів, тобто визначити на скільки одиниць зміниться величина результативного показника при змінюванні факторного на одиницю;

– визначити відносну ступінь залежності результативного показника від кожного фактора.

Таким чином, кореляційний аналіз має важливу наукову і практичну цінність, тобто це сприяє проведенню поглибленого факторного аналізу, визначенню місця, ролі кожного фактора в формуванні рівня досліджуваних показників, що призводить до точного обґрунтування планів, управлінських рішень, визначенню внутрішньовиробничих резервів, формуванню об’єктивної оцінки підсумків діяльності підприємств.

Порядок виконання роботи

На першому етапі згідно з проведеними дослідженнями розробляється факторна модель з метою оцінки впливу факторів на кінцеві фінансові результати роботи підприємства. Тіснота зв’язку визначається між фінансовими результатами і платоспроможністю підприємства. Форма зв’язку розраховується на основі кореляційного поля, параметри обраної форми зв’язку (параметри рівняння) визначаються за методом найменших квадратів. Результати розрахунків приводяться в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Результати розрахунків значень

п/п	у	х	у·х	х ²	у ²
1					
20					
Σ					

Для визначення параметрів рівняння проводяться додаткові розрахунки за формулами 2.1 – 2.7.

Середні значення показників дорівнюють:

$$\bar{\delta} = \frac{\sum \delta}{n}, \tag{2.1}$$

$$\overline{\delta\delta} = \frac{\sum \delta\delta}{n}, \tag{2.2}$$

$$\bar{y} = \frac{\sum y}{n}. \tag{2.3}$$

Значення дисперсії факторів x , y складають :

$$\sigma_{\delta}^2 = \frac{\sum \delta^2}{n} - (\bar{\delta})^2, \tag{2.4}$$

$$\delta_{\delta} = \sqrt{\sigma_{\delta}^2}, \tag{2.5}$$

$$\sigma_{\hat{o}}^2 = \frac{\sum \hat{o}^2}{n} - (\bar{\hat{o}})^2, \quad (2.6)$$

$$\delta_{\hat{o}} = \sqrt{\sigma_{\hat{o}}^2}. \quad (2.7)$$

З метою описання зв'язку між дослідженими факторами, на першому етапі, використовується рівняння прямої, яке має наступний вигляд:

$$y_x = a_0 + a_1 \cdot x, \quad (2.8)$$

Параметри рівняння a_0, a_1 визначаються рішенням наступної системи:

$$\begin{cases} \sum \hat{o} = \hat{a}_1 \cdot n + \hat{a}_0 \cdot \sum \tilde{o} \\ \sum \tilde{o} \hat{o} = \hat{a}_0 \cdot \sum \tilde{o} + \hat{a}_1 \cdot \sum \tilde{o}^2 \end{cases} \quad (2.9)$$

В результаті розрахунку отримаємо:

$$\hat{a}_1 = \frac{\tilde{o} \bar{\hat{o}} - \bar{\tilde{o}} \cdot \bar{\hat{o}}}{\delta_{\tilde{o}}}, \quad (2.10)$$

$$\hat{a}_0 = \bar{\hat{o}} - \hat{a}_1 \cdot \bar{\tilde{o}}. \quad (2.11)$$

На другому етапі є перевірка даного рівняння на статичність і достовірність. Якщо рівняння відповідає цим критеріям, то обрана форма зв'язку адекватно відображає залежність між розглянутими фінансовими показниками. На підставі вищенаведеного визначають наступні коефіцієнти:

Кореляційний момент зв'язку розраховується за наступною формулою:

$$\hat{E}_{\hat{o}\tilde{o}} = \frac{\bar{\tilde{o}\hat{o}}}{n} - \bar{\tilde{o}} \cdot \bar{\hat{o}}. \quad (2.12)$$

Незміщене значення моменту зв'язку визначається за формулою:

$$\bar{K} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{\bar{\tilde{o}\hat{o}}}{n} - \bar{\tilde{o}} \cdot \bar{\hat{o}} \right]. \quad (2.13)$$

Коефіцієнт парної кореляції характеризує напрямок і тісноту зв'язку, якщо значення коефіцієнта більше нуля – зв'язок прямий, негативне – зв'язок зворотний,

якщо значення коефіцієнта складає близько одиниці – зв’язок тісний між досліджуваними факторами, якщо 0,5 – середній, менш 0,5 – слабкий.

$$r = \frac{\overline{\delta\delta} - \bar{\delta} \cdot \bar{\delta}}{\delta_{\delta} \cdot \delta_{\delta}}. \quad (2.14)$$

Коефіцієнт еластичності, який відображає напрямок зв’язку, тобто, на скільки відсотків зміниться фактор у, якщо фактор х збільшиться на 1%, тобто:

$$\hat{E}_{AE} = a_1 \cdot \frac{\bar{\delta}}{\bar{\delta}}. \quad (2.15)$$

Коефіцієнт надійності, відображає точність зв’язку, тобто помилка при розрахунку дорівнює 5%, рівень точності складає 95%:

$$\hat{E}_{IAA} = \frac{|r| \cdot \sqrt{n}}{\sqrt{1-r^2}}. \quad (2.16)$$

Коефіцієнт варіації характеризує міру розсіювання (коливання) значення досліджуваних величин, які мають різну розмірність:

$$\hat{E}_{\delta} = \frac{\delta_X}{\bar{X}}, \quad (2.17)$$

$$\hat{E}_{\delta} = \frac{\delta_Y}{\bar{Y}}. \quad (2.18)$$

Завдання

На підставі вихідних даних таблиці 2.2 визначити форми зв’язку між аналізованими фінансовими показниками, провести розрахунки параметрів рівняння, оцінки тісноти й надійності зв’язку. Зробити відповідні висновки.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте значення кореляційного аналізу для економічної науки.
2. Визначте необхідні умови проведення кореляційного аналізу.
3. Розкрийте сутність основних завдань кореляційного аналізу.
4. Проаналізуйте основні етапи проведення кореляційного аналізу.

Таблиця 2.2 – Вихідні дані варіантів завдань

Варіант № 1		Варіант №2		Варіант №3		Варіант №4		Варіант №5	
значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х
1,4	0,61	3,3	0,62	1,2	1,87	6,2	0,55	4,0	1,05
1,5	0,62	3,6	0,64	1,9	1,80	6,9	0,67	4,3	1,02
1,6	0,65	3,9	0,71	2,0	1,79	7,4	0,71	4,7	0,98
1,6	0,72	4,0	0,75	2,5	1,72	7,6	0,79	5,1	0,84
1,8	0,73	4,5	0,76	2,9	1,65	8,2	0,81	5,5	0,81
1,9	0,78	4,9	0,79	3,5	1,61	8,7	0,93	5,9	0,77
2,1	0,81	5,1	0,81	3,6	1,53	9,2	1,05	6,0	0,73
2,3	0,83	5,5	1,02	3,6	1,43	9,5	1,24	6,5	0,69
2,5	0,85	5,7	1,09	3,9	1,32	9,5	1,29	7,2	0,65
2,5	0,86	5,9	1,11	4,0	1,26	10,3	1,35	7,6	0,56
2,6	0,89	6,1	1,11	4,2	1,21	10,8	1,38	7,9	0,49
2,8	0,91	6,3	1,15	4,8	1,15	11,0	1,41	8,3	0,43
3,1	0,92	6,9	1,25	5,2	1,09	11,6	1,46	8,6	0,37
3,7	0,95	7,1	1,27	5,6	1,02	11,8	1,51	8,7	0,33
4,0	0,96	7,9	1,29	6,3	0,93	12,0	1,58	9,2	0,26
4,5	0,98	8,1	1,31	6,8	0,78	12,1	1,69	9,6	0,22
5,1	1,00	8,5	1,33	7,1	0,69	12,6	1,73	10,3	0,15
5,3	1,04	8,9	1,35	7,7	0,53	12,9	1,79	10,9	0,10
5,9	1,08	9,1	1,37	8,2	0,49	13,0	1,86	11,0	0,10
6,1	1,12	9,5	1,4	8,6	0,47	13,5	1,91	11,7	0,09

Продовження таблиці 2.2

Варіант № 6		Варіант №7		Варіант №8		Варіант №9		Варіант №10	
значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х
9,2	1,11	7,2	0,17	2,8	0,93	1,6	2,58	7,4	0,26
9,4	1,08	7,6	0,25	3,5	0,88	1,9	2,48	7,9	0,35
10,3	1,05	7,9	0,31	3,9	0,82	2,3	2,39	8,2	0,41
10,7	0,99	8,1	0,34	4,0	0,79	2,9	2,30	8,8	0,43
11,2	0,95	8,4	0,41	4,6	0,76	3,1	2,25	9,3	0,44
11,8	0,87	8,8	0,46	4,9	0,62	3,5	2,20	10,0	0,49
12,3	0,81	9,2	0,50	5,2	0,54	3,9	2,10	10,2	0,51
12,5	0,76	9,7	0,56	5,7	0,51	4,2	2,09	10,6	0,58
12,8	0,71	10,2	0,63	6,2	0,49	4,7	2,01	11,3	0,61
13,0	0,66	11,0	0,63	6,2	0,45	5,0	1,81	11,5	0,68
13,2	0,62	11,5	0,69	7,1	0,39	5,3	1,77	11,9	0,71
13,4	0,55	11,9	0,72	7,4	0,35	5,9	1,63	12,4	0,75
13,7	0,52	12,0	0,77	8,3	0,29	6,1	1,57	12,9	0,81
14,0	0,49	12,3	0,83	8,8	0,25	6,8	1,49	13,0	0,86
14,2	0,41	12,7	0,89	9,1	0,21	7,5	1,35	13,0	0,95
14,6	0,32	13,0	0,93	9,7	0,19	7,7	1,25	13,6	0,97
14,9	0,25	13,1	0,99	9,9	0,15	8,0	1,21	13,9	1,02
15,0	0,25	13,1	1,03	10,0	0,15	8,0	1,10	14,0	1,03
15,0	0,19	13,5	1,07	10,2	0,09	8,5	1,04	14,3	1,07
15,3	0,15	13,9	1,11	10,4	0,05	8,9	0,89	14,5	1,10

Продовження таблиці 2.2

Варіант № 11		Варіант №12		Варіант №13		Варіант №14		Варіант №15	
значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х	значення фактора У	значення фактора Х
7,8	0,59	3,5	1,21	3,3	0,66	5,5	0,72	7,1	0,88
8,2	0,61	3,6	1,15	3,6	0,67	5,6	0,74	7,5	0,89
8,9	0,63	4,1	1,09	4,2	0,67	5,9	0,85	7,5	0,91
9,0	0,66	4,3	1,01	4,5	0,69	6,1	0,86	7,9	0,91
9,3	0,68	4,5	0,98	5,2	0,71	6,3	0,87	8,1	0,95
9,8	0,71	4,9	0,88	5,3	0,73	6,4	0,91	8,2	0,99
10,2	0,75	5,1	0,71	6,0	0,74	6,9	0,92	8,6	1,02
10,6	0,79	5,6	0,66	6,4	0,76	7,1	0,93	8,9	1,03
11,4	0,81	5,9	0,61	6,5	0,77	7,5	0,94	9,1	1,03
11,9	0,85	6,0	0,59	6,7	0,77	7,9	0,95	9,5	1,07
12,3	0,88	6,1	0,42	6,9	0,81	8,1	0,99	9,6	1,09
12,6	0,91	6,3	0,37	7,0	0,83	8,5	1,02	9,8	1,10
13,0	0,95	6,6	0,31	7,3	0,84	8,9	1,04	10,1	1,12
13,5	1,05	6,8	0,29	7,9	0,91	9,2	1,05	10,2	1,13
14,2	1,09	7,5	0,21	7,9	0,95	9,4	1,06	10,9	1,19
14,7	1,11	7,9	0,19	8,2	0,99	9,7	1,07	11,0	1,21
15,3	1,15	8,3	0,14	8,6	1,02	9,9	1,12	11,3	1,22
15,9	1,16	8,7	0,11	9,0	1,03	10,1	1,13	11,9	1,26
16,0	1,16	9,1	0,09	9,0	1,09	10,2	1,17	12,0	1,31
16,4	1,17	9,9	0,05	9,3	1,11	10,5	1,21	12,5	1,32

Лабораторна робота № 3

Тема: Оцінка фінансового стану підприємства.

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок щодо проведення аналізу фінансової звітності та отримання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень щодо подальшого розвитку підприємства.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕОМ. Програмне забезпечення: MS Excel, MS Word.

Теоретичні відомості

В умовах ринкової економіки платоспроможність і фінансова стійкість є важливими характеристиками фінансово-економічної діяльності підприємства. Якщо підприємство фінансово стійке, воно має переваги перед іншими підприємствами відповідного профілю діяльності в напрямках залучення інвестицій, отриманні кредитів, виборі постачальників, підборі кваліфікованих кадрів.

Предметом фінансового аналізу, як одного із складової комплексного економічного аналізу, є розглядання поточного й майбутнього фінансового стану суб'єктів господарювання, яке змінюється під впливом факторів зовнішнього й внутрішнього середовища для прийняття управлінських рішень, з метою удосконалення напрямків подальшого розвитку та підвищення ефективності діяльності.

Оцінка поточного фінансового стану повинна розглядатися як початковий етап фінансового аналізу, для якого, в першу чергу, застосовуються дані бухгалтерської звітності, а також необхідна зовнішня інформація з урахуванням аспектів розробок аналітичних прогнозів стану ринку капіталу, фондового ринку, рівня інфляції в країні.

Аналіз фінансового стану дозволяє визначити існуючі та майбутні проблеми і привернути увагу керівництва підприємства до їх ліквідації з метою запобігання кризових ситуацій.

Фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його обігу та можливості учасників економічної діяльності щодо саморозвитку на відповідний період часу.

Фінансовий стан суб'єктів господарювання, їх стійкість залежать від результатів виробничої, комерційної і фінансової діяльності, а також, від ефективного управління усім комплексом факторів, які визначають результати господарської діяльності підприємств.

Головна ціль фінансової діяльності полягає у збільшенні активів підприємства. Для цього необхідно постійно підтримувати платоспроможність, рентабельність, а також оптимальну структуру активів, пасивів балансу.

Зміст аналізу бухгалтерської звітності, яка є основною оцінкою поточного фінансового стану, необхідно визначати, виходячи з мети і завдань звітності, сформульованих в українському законодавстві «Про бухгалтерський звітність» і Міжнародних стандартах, в яких відображено аспекти формування фінансової звітності, що відповідають сучасним вимогам розвитку підприємств, в умовах переходу до ринкової економіки.

Згідно з Концепцією бухгалтерського обліку фінансовий стан підприємства залежить від наявних ресурсів, які знаходяться в розпорядженні суб'єкта господарювання, фінансової структури, ліквідності і платоспроможності, а також можливостей учасників економічної діяльності адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Цільова спрямованість формування бухгалтерської звітності проявляється в наступному:

1. Облікова політика визначається як елемент фінансової стратегії, спрямованої на покращення фінансових результатів роботи підприємства, або досягнення найбільш ефективних показників роботи.

2. Аналітична інтерпретація бухгалтерської звітності, яка дозволяє урахувати оцінку фінансової стійкості підприємства.

3. Точність і повнота інформації, характеризується як розкриття, уточнення, доповнення основних форм бухгалтерської звітності з метою забезпечення достовірних результатів аналізу, визначення оцінки фінансового положення учасників економічної діяльності за основними напрямками, такими як поточна ліквідність і платоспроможність, структура капіталу, рівень рентабельності.

Теорія і практика застосування фінансового аналізу залежить від регулювання фінансових відносин законодавчими і нормативними актами.

Методологія фінансового аналізу складається не тільки з алгоритму розрахунку фінансових показників, які характеризують окремі аспекти фінансового стану, але і розглядається як реальна можливість використання аналітичної інформаційної бази.

Цінність фінансового аналізу полягає в тому, що він дозволяє охарактеризувати статті звіту, деталізувати дані економічної діяльності, надавати інформацію якісного характеру, забезпечити порівняння показників, покращити аналітичну цінність бухгалтерської звітності, визначити головні сфери і напрямки розвитку підприємства.

Порядок виконання роботи

Баланс – це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Найважливіша особливість балансу – рівність підсумку активу, підсумку пасиву балансу:

$$\text{рядок 280} = \text{рядок 640} \quad (3.1)$$

Підсумковий показник активу і пасиву балансу називається валютою балансу, яка характеризує величину майна підприємства на певну дату. Кожен розділ балансу складається із статей.

Залишкова вартість нематеріальних активів визначається як різниця між первісною вартістю та зносом нематеріальних активів:

$$\text{рядок 010} = \text{рядок 011} - \text{рядок 012} \quad (3.2)$$

До валюти балансу включається саме залишкова вартість нематеріальних активів, тоді як первісна вартість і знос не включаються до неї.

Залишкова вартість основних засобів визначається як різниця між первісною вартістю і зносом основних засобів:

$$\text{рядок 030} = \text{рядок 031} - \text{рядок 032} \quad (3.3)$$

До валюти балансу включається саме залишкова вартість основних засобів, тоді як первісна вартість і знос не включаються до неї.

Крім того, при складанні бухгалтерського балансу необхідно врахувати, що в статті «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» І розділу пасиву відображається сума прибутку, або сума непокритого збитку. Сума непокритого збитку подається в балансі в дужках та вираховується при визначенні підсумку власного капіталу. Баланс підприємства (Форма № 1) представлений у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Баланс підприємства, грн.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010		
- первісна вартість	011		
- знос	012		
Незавершене будівництво	020		
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030		
- первісна власність	031		
- знос	032		
Довгострокові фінансові інвестиції			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080		
II ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси			
виробничі запаси	100		
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120		
готова продукція	130		
товари	140		
Векселя одержані	150		

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги			
чиста реалізаційна вартість	160		
первісна вартість	161		
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230		
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250		
Усього за розділом II	260		
III. Витрати майбутніх періодів	270		
Баланс	280		
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300		
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350		
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380		
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430		

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселя видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530		
Поточні зобов'язання за розрахунками			
- з одержаних авансів	540		
- з бюджетом	550		
- з позабюджетних платежів	560		
- зі страхування	570		
- з оплати праці	580		
- з учасниками	590		
- із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		
Усього за розділом IV	620		
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640		

Зміст і форма звіту про фінансові результати передбачені Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку №3. Форма Звіту про фінансові результати наведена у табл.3.2.

Податок на додану вартість (ПДВ) складає 20% від суми доходу, одержаного від реалізації продукції (послуг):

$$\text{ПДВ} = \text{рядок 010} \cdot 0,2, \text{ тис. грн.} \quad (3.4)$$

Чистий дохід від реалізації продукції розраховується як різниця між доходом (виручкою) від реалізації продукції та сумою ПДВ:

$$\text{рядок 035} = \text{рядок 010} - \text{рядок 015} \quad (3.5)$$

Валовий прибуток (збиток), який визначено у звіті у рядку 050, 055, розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (рядок 035) і собівартістю реалізованої продукції (рядок 040):

$$\text{рядок 050 (055)} = \text{рядок 035} - \text{рядок 040} \quad (3.6)$$

Фінансові результати від операційної діяльності розраховуються як різниця між операційними доходами і операційними витратами:

$$\text{рядок 100 (105)} = \text{рядок 060} - \text{рядок 070} - \text{рядок 080} - \text{рядок 090} \quad (3.7)$$

Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування розраховуються наступним чином:

$$\text{рядок 170 (175)} = \text{рядок 050 (055)} + \text{рядок 100 (105)} + \text{рядок 110} + \text{рядок 120} \quad (3.8)$$

Податок на прибуток від звичайної діяльності складає 27% від суми прибутку, одержаного від звичайної діяльності:

$$\text{рядок 180} = \text{рядок 170} \cdot 0,27 \quad (3.9)$$

Фінансові результати від звичайної діяльності розраховуються як різниця між фінансовими результатами від звичайної діяльності до оподаткування та сумою нарахованого податку на прибуток:

$$\text{рядок 220} = \text{рядок 170} - \text{рядок 180} \quad (3.10)$$

Якщо у звітному періоді був отриманий збиток, то його сума дублюється з рядка 175, тобто податок на прибуток не розраховується. Відрахування на соціальні заходи (рядок 050) складають 37,5% від витрат на оплату праці:

$$\text{рядок 250} = 0,375 \times \text{рядок 240} \quad (3.11)$$

Таблиця 3.2 – Звіт про фінансові результати, грн.

Стаття	Код рядка	За попередній період	За звітний період
1	2	3	4
1 Фінансові результати			
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010		
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040		
Валовий:			
прибуток	050		
збиток	055		
Інші операційні доходи	060		
Адміністративні витрати	070		
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100		
збиток	105		
Дохід від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170		
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180		
Фінансові результати від звичайної діяльності			
прибуток	190		
збиток	195		
Надзвичайні:			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий прибуток	220		
збиток	225		
2 Елементи операційних витрат			
Матеріальні витрати	230		
Витрати на оплату праці	240		

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
Відрахування на соціальні заходи	250		
Амортизація	260		
Інші операційні витрати	270		
Разом	280		
3 Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій, тис. шт.	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на 1 акцію, грн.	320		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330		
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	340		

Для оцінки фінансового стану підприємства, використання ним власних і залучених коштів застосовують показники, які відображено в формах звітності № 1, № 2.

1.1 Аналіз фінансової стійкості

Однією з характеристик стабільного стану підприємства є показник фінансової стійкості. Даний показник залежить як від стабільності економічного середовища, у рамках якого здійснюється діяльність підприємства, так і від результатів його функціонування, активного й ефективного реагування на зміни внутрішніх і зовнішніх чинників.

Фінансова стійкість – характеристика, що свідчить про стійке перевищення доходів підприємства над його витратами, вільне маневрування коштами і ефективне їх використання, здійснення безперебійного процесу виробництва і реалізації продукції. Аналіз стійкості фінансового стану на визначену дату дозволяє з'ясувати, наскільки ефективно підприємство керувало ресурсами на протязі періоду, що передує цій даті. Фінансова стійкість підприємства може бути проаналізована на основі вивчення співвідношення між статтями активу і пасиву балансу (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Структура пасивів (зобов'язань) підприємства.

Показник	Змінювання показника		
	на початок періоду	на кінець періоду	абсолютне відхилення (+; -)
1	2	3	4
1. Питома вага власного капіталу в загальній валюті балансу, %			
2. Питома вага позикового капіталу в т.ч.			

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
довгострокового			
короткострокового			
3. Коефіцієнт фінансового ризику (ПК / ВК)			

1. Фінансова стійкість визначається коефіцієнтом фінансової стабільності ($K_{\text{фс}}$):

$$\hat{E}\hat{\sigma}\hat{\eta} = \frac{\hat{A}\hat{E}}{\hat{I}\hat{E}}, \quad (3.12)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ПК – позикові кошти (рядок 480 + рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

Перевищення власних засобів над позиковими вказує на те, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості і відносно незалежне від зовнішніх фінансових джерел. Нормативне значення $K_{\text{фс}}$ повинно бути більше 1.

2. Велике значення в процесі аналізу джерел власних коштів має показник фінансового левериджу ($\Phi_{\text{л}}$), який характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань:

$$\hat{\sigma}\hat{e} = \frac{\hat{A}\hat{D}}{\hat{A}\hat{E}}, \quad (3.13)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ДЗ – довгострокові зобов'язання (рядок 480 Пасиву Балансу), грн.

Ріст значення $\Phi_{\text{л}}$ свідчить про ріст фінансового ризику, тобто можливості втрати платоспроможності.

Оптимальна теоретична величина – не більш 0,5.

3. Для рішення питання забезпечення підприємства власними коштами ($K_{\text{ос}}$) розрахунок проводять за наступною формулою:

$$\hat{E}\hat{\eta}\hat{m} = \frac{\hat{A}\hat{E}}{\hat{I}\hat{A}}, \quad (3.14)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ОА – оборотні активи (рядок 260 Активу Балансу), грн.

Нормативне значення складає $K_{\text{ос}} > 0,1$.

4. Маневреність власних коштів ($M_{\text{ВК}}$) показує частку власних коштів, вкладену в оборотні кошти підприємства:

$$\hat{\eta}\hat{a}\hat{e} = \frac{\hat{I}\hat{A} - \hat{E}\hat{I}}{\hat{A}\hat{E}}, \quad (3.15)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ОА – оборотні активи (рядок 260 Активу Балансу), грн.;

КП – короткострокові позики (рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

Значення показника може відчутно варіювати в залежності від структури капіталу і галузевої приналежності підприємства.

Оптимальне значення дорівнює $M_{BK} = 0,5$.

5. Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів власними коштами (Кзмз) характеризує, в якому ступені матеріальні запаси покриті власними коштами, або мають потребу в залученні позикових:

$$\hat{E}_{\zeta\zeta} = \frac{\hat{A}\hat{E} - \hat{I}\hat{A}}{\zeta}, \quad (3.16)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

НА – необоротні активи (рядок 080 Активу Балансу), грн.

З – запаси (рядок 100 + рядок 120 + рядок 130 + рядок 140 Балансу), грн.

Оптимальне значення цього коефіцієнта визначається в межах 0,6 – 0,8.

6. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів ($K_{ДЗК}$) відображає, яка частина діяльності фінансується за рахунок довгострокових позикових коштів і власних засобів для відновлення та розширення виробництва. Ріст цього показника в динаміці – негативна тенденція, це означає, що підприємство сильніше залежить від зовнішніх інвесторів:

$$\hat{E}_{\zeta\zeta} = \frac{\hat{A}\zeta}{\hat{A}\hat{E} + \hat{A}\zeta}, \quad (3.17)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ДЗ – довгострокові зобов'язання (рядок 480 Пасиву Балансу), грн.

7. Коефіцієнт співвідношення власних і притягнутих коштів ($K_{ВПК}$) дає найбільш загальну оцінку фінансової стійкості підприємства. Нормативне значення показника повинне бути не більше 1.

Ріст показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, тобто про деяке зниження фінансової стійкості, і навпаки:

$$\hat{E}_{\hat{I}\hat{E}} = \frac{\hat{A}\zeta + \hat{A}\hat{E}}{\hat{A}\hat{E}}, \quad (3.18)$$

де ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.;

ДЗ – довгострокові зобов'язання (рядок 480 Пасиву Балансу), грн.

1.2 Аналіз платоспроможності

Зовнішнім проявом фінансової стійкості є платоспроможність, тобто можливість наявними ресурсами вчасно виконати свої платіжні зобов'язання. Аналіз платоспроможності необхідний для підприємства не тільки з метою оцінки, прогнозування фінансової діяльності, але і для зовнішніх інвесторів (банків).

Особливо важливо знати про фінансові можливості партнерів, якщо виникає питання про надання йому комерційного кредиту, або відстрочки платежу. Оцінка платоспроможності здійснюється на основі характеристики ліквідності оборотних (поточних) активів, тобто часу, необхідного для перетворення їх у готівку.

Таблиця 3.4. – Групування поточних активів за ступенем ліквідності, тис. грн.

Поточні активи	Змінювання показника			
	на початок періоду	на кінець періоду	відхилення	
			Абсолютне (+; -)	Відносне (%)
Грошові кошти				
Поточні фінансові інвестиції				
Усього за першою групою				
Готова продукція				
Товари відвантажені				
Усього за другою групою				
Дебіторська заборгованість підприємства				
Виробничі запаси				
Незавершене будівництво				
Витрати майбутніх періодів				
Усього за третьою групою				
Усього поточних активів				

В практичній діяльності на підприємствах розраховуються наступні показники ліквідності:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) $K_{\text{п}}$:

$$\hat{E}i = \frac{\hat{I}A}{\hat{E}i}, \quad (3.19)$$

де OA – оборотні активи (рядок 260 Активу Балансу), грн.;

КП – короткострокові позики (рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

Теоретично оптимальне значення $K_{\text{п}}$ варіюється від 1 до 3.

Відповідно до загальноприйнятих міжнародних стандартів вважається, що цей коефіцієнт повинен знаходитися в межах 1-2. Нижня границя обумовлена тим, що оборотних коштів повинно бути досить для погашення короткострокових зобов'язань, інакше підприємство виявиться під загрозою банкрутства. Перевищення основних засобів над короткостроковими зобов'язаннями, більш ніж у 2 рази вважається також небажаним, тому що може свідчити про нераціональність структури капіталу. Ріст показника в динаміці - позитивна тенденція.

2. Коефіцієнт проміжної ліквідності ($K_{пл}$):

$$\hat{E}\hat{i}\hat{e} = \frac{\tilde{A} + \hat{I}\hat{O}^2 + \hat{A}\hat{A} + \tilde{A}\hat{I} + \hat{O}}{\hat{E}\hat{I}}, \quad (3.20)$$

де Г – гроші (рядок 230 Активу Балансу), грн.;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції (рядок 220 Активу Балансу), грн.;

ДБ – дебіторська заборгованість (рядок 160 Активу Балансу), грн.;

ГП – готова продукція (рядок 130 Активу Балансу), грн.;

Т – товари відвантажені (рядок 140 Активу Балансу), грн.;

КП – короткострокові позики (рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

Нормативне значення складає $K_{пл} > 0,7$.

3. Коефіцієнт «критичної» (швидкої) ліквідності $K_{кл}$ аналогічний за змістом коефіцієнтові поточної ліквідності, але розраховується з більш вузького кола поточних активів без врахування виробничих запасів:

$$\hat{E}\hat{e}\hat{e} = \frac{\hat{I}\hat{A} - \hat{A}\hat{C}}{\hat{E}\hat{I}}, \quad (3.21)$$

де ОА – оборотні активи (рядок 260 Активу Балансу), грн.;

ВЗ – виробничі запаси (рядок 100 Активу Балансу), грн.;

КП – короткострокові позики (рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

За міжнародними стандартами рівень показника повинний бути вище 1. У вітчизняній практиці його оптимальне значення визначається в межах 0,7 – 0,8.

4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал):

$$\hat{E}\hat{a}\hat{e} = \frac{\tilde{A} + \hat{I}\hat{O}^2}{\hat{E}\hat{I}}, \quad (3.22)$$

де Г – гроші (рядок 230 Активу Балансу), грн.;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції (рядок 220 Активу Балансу), грн.;

КП – короткострокові позики (рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

Даний коефіцієнт дорівнює відношенню величини ліквідних активів до суми найбільш термінових зобов'язань і короткострокових пасивів. Під ліквідними активами визначаються грошові кошти і короткострокові цінні папери. Короткострокові зобов'язання підприємства, представлені сумою найбільш термінових зобов'язань і короткострокових пасивів, до яких включають

кредиторську заборгованість, інші пасиви, позички, що не погашені в термін, короткострокові кредити та позикові засоби.

Оптимальне теоретичне значення $K_{ал}$ від 0,2 до 0,25, в умовах економічної кризи 0,08-0,09 (що пов'язано з небажанням підприємств зберігати значні суми в касі і на розрахунковому рахунку).

1.3 Аналіз прибутковості

Прибутковість підприємства характеризується рівнем рентабельності – відносним показником, що характеризує ефективність виробництва.

Показники рентабельності – «брутто» (у чисельнику береться балансовий прибуток):

1. Рівень загальної рентабельності виробництва ($R_{ппр}$):

$$R_{i\delta\hat{a}} = \frac{\hat{A}\ddot{I}}{\hat{I}\hat{O} + \hat{I}\hat{A}\hat{A}}, \quad (3.23)$$

де БП – балансовий прибуток (рядок 050 Форми № 2), тис. грн.;
 $\overline{O\Phi}$ – середньорічна вартість основних засобів, грн.:

$$\overline{I\hat{O}} = \frac{\delta y \hat{a} \hat{i} \hat{e} \ 031 \ \hat{u} \hat{r} \hat{a} \hat{o} \hat{i} \hat{e} \ \hat{\delta} \hat{i} \hat{e} \hat{o} + \delta y \hat{a} \hat{i} \hat{e} \ 031 \ \hat{e}^3 \hat{i} \hat{a} \hat{o} \hat{i} \hat{e} \ \hat{\delta} \hat{i} \hat{e} \hat{o}}{2}, \quad (3.24)$$

ПДВ – податок на додану вартість (рядок 015 Форми № 2), тис. грн.

2. Рентабельність реалізації продукції (R_p):

$$R_i = \frac{\hat{A}\ddot{I}}{\hat{N}}, \quad (3.25)$$

де БП – балансовий прибуток (рядок 050 Форми № 2), тис. грн.;

С – собівартість продукції (послуги) (рядок 040 Форми № 2), тис. грн.

Аналіз показників рентабельності – «нетто» (у чисельнику чистий прибуток):

3. Рентабельність продажів (R_p):

$$R_{\delta} = \frac{\times \hat{I}}{\hat{A}}, \quad (3.26)$$

де В – виручка (дохід) від реалізації продукції (рядок 010 Форми № 2), тис. грн.;

ЧП – чистий прибуток (рядок 190 Форми № 2), тис. грн.

4. Рентабельність власного капіталу (R_B):

$$R_{\hat{a}} = \frac{\times \hat{I}}{\hat{A}\hat{E}}, \quad (3.27)$$

де ЧП – чистий прибуток (рядок 190 Форми № 2), тис. грн.;
 ВК – власний капітал (рядок 380 Пасиву Балансу), грн.

5. Рентабельність залученого капіталу (R_{π}):

$$R_{\pi} = \frac{\times \dot{I}}{\dot{I}\hat{E}}, \quad (3.28)$$

де ЧП – чистий прибуток (рядок 190 Форми № 2), тис. грн.;
 ПК – позикові кошти (рядок 480 + рядок 620 Пасиву Балансу), грн.

6. Рентабельність майна (R_{μ}):

$$R_{\mu} = R_{\hat{a}} + R_{\dot{i}}. \quad (3.29)$$

Відповідно до отриманих результатів необхідно зробити відповідні висновки і визначити заходи щодо подальшого розвитку підприємства.

Завдання

На підставі вихідних даних необхідно:

- 1.1 Заповнити Баланс підприємства.
- 1.2 Заповнити Звіт про фінансові результати діяльності підприємства.
- 1.3 Провести аналіз фінансового стану підприємства за аналізований період.

Таблиця 3.5 – Вихідні дані активу балансу для розрахунку варіантів (1-14), грн.

Код рядка	Варіант						
	В_№1	В_№2	В_№3	В_№4	В_№5	В_№6	В_№7
011	35600	19600	21200	22300	26900	27600	21300
012	8600	7650	5600	5950	7600	5400	4100
020	15000	12750	14900	12600	15300	19100	21130
031	120650	140560	150320	160900	122360	170600	150600
032	20850	29600	28700	18700	15600	17300	21300
100	12750	17890	21369	22900	18680	21600	15600
120	47910	51600	52900	53750	47390	47100	52600
130	25600	21900	23770	24700	27600	28700	22600
140	7560	12500	17811	22900	23100	9400	21900
160	6180	7100	8600	4850	7600	8700	9700
220	10500	11600	15200	16900	17450	12500	16340
230	32600	29060	16320	17300	18900	19400	22850
250	13100	32810	33700	15700	19100	18700	21600
270	33100	49500	27600	22900	24800	21900	34210

Продовження таблиці 3.5

Код рядка	Варіант						
	В_№8	В_№9	В_№10	В_№11	В_№12	В_№13	В_№14
011	17900	11390	12630	13600	14500	12150	18600
012	3100	2100	2900	3100	2600	3100	4750
020	15600	11300	15600	18630	19100	25950	13400
031	179600	156900	163250	153200	146900	137900	145900
032	29900	21700	23600	20360	21600	24600	20600
100	42500	48100	46500	41670	49100	37120	41600
120	31900	32600	29100	36210	38650	28600	27800
130	17350	19110	14350	18900	11600	13200	18100
140	7600	9300	11200	15630	8900	6930	9300
160	3200	9800	8100	11300	12300	5100	16300
220	16900	21300	22700	25440	24460	29700	31800
230	30920	35900	32450	36210	29800	33650	39800
250	15500	26900	29300	28750	29700	21700	18900
270	21400	29600	31500	32900	33900	37600	34100

Таблиця 3.6 – Вихідні дані пасиву балансу для розрахунку варіантів (1-14), грн.

Код рядка	Варіант						
	В_№1	В_№2	В_№3	В_№4	В_№5	В_№6	В_№7
300	100000	120450	130750	135700	129630	128300	132900
330	8500	8050	9010	7700	6900	8100	6500
340	23600	31200	32900	29700	31600	27100	21700
350	20000	29600	31500	30100	21300	19800	18100
420	6500	7230	6590	3200	5400	2600	8300
440	7000	3900	7500	6400	5900	4500	8900
500	9500	5520	7600	5450	7000	10000	8800
530	12700	14650	16320	20700	11200	16200	12700
550	10900	13259	12220	14800	11700	13600	15900
570	14700	16100	19300	21300	23600	29300	38200
580	17900	21590	22300	25900	22500	27700	31200
610	19110	15761	21900	16800	19700	21300	22600
630	80690	82310	51500	55300	49550	74100	59230
Код рядка	Варіант						
	В_№8	В_№9	В_№10	В_№11	В_№12	В_№13	В_№14
300	130270	135700	149600	142800	133100	148600	136900
330	8900	9100	7230	7700	9010	11200	11220
340	22600	26790	23700	21600	22500	23600	29700
350	21300	27600	29630	19800	11200	17900	16300
420	4400	6300	2500	9090	10100	7800	10900
440	5900	20600	5500	11600	19800	12600	13780

Продовження таблиці 3.5

Код рядка	Варіант						
	В_№8	В_№9	В_№10	В_№11	В_№12	В_№13	В_№14
500	11200	16100	45970	34090	32240	18600	21630
530	11569	15300	10100	17250	21500	10500	17500
550	13831	11900	12500	14300	18390	17430	19590
570	18000	19700	16100	21500	11300	7350	12780
580	31600	17900	12300	26750	19000	18620	28490
610	31100	29500	25950	29800	32600	27400	35220
630	56700	51910	49100	52700	53970	40300	36240

Таблиця 3.7 – Господарські засоби і джерела їхнього утворення (варіанти 1–7), грн.

п/ п	Назва рахунку	Варіант						
		В_№1	В_№2	В_№3	В_№4	В_№5	В_№6	В_№7
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Основні засоби (первісна вартість)	160900	152600	160320	149700	132600	157600	132600
2	Знос основних засобів	21300	19750	22500	19800	20100	22100	23900
3	Права користування майном	21700	17800	13600	12600	14100	15250	12100
4	Знос нематеріальних активів	3200	2300	2300	2490	2900	3400	2400
5	Сировина і матеріали	21300	22700	23100	25600	20800	19100	21100
6	Паливо	11700	8600	7460	9100	5100	10900	11200
7	Запасні частини	9100	7500	6300	9600	10450	6200	3200
8	МБП	6500	9100	4600	3900	8600	5250	6400
9	Незавершене виробництво	15700	19120	18600	17600	18030	21800	25900
10	Готова продукція	32600	29450	31500	35400	34700	28700	33100
11	Товари	19300	11400	12900	8900	15700	11200	8200
12	Чиста вартість дебіторської заборгованості	12800	9300	8700	11600	19800	15100	6000
13	Каса в національній валюті	6700	3100	8900	10450	11300	5900	8010
14	Поточні рахунки в національній валюті	21800	25900	29600	31900	45900	36350	32000

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Витрати майбутніх періодів	17600	10000	9300	11200	18900	9100	14300
16	Поточні фінансові інвестиції	2000	4500	6100	8250	9350	10100	7300
17	Доходи майбутніх періодів	27300	21900	8600	11400	21400	22700	20800
18	Розрахунки з бюджетом	21300	26750	28100	21560	22000	17600	13310
19	Розрахунки зі страхування	14690	17160	18600	19600	15200	11500	10400
20	Розрахунки з оплати праці	42800	41600	40250	39780	21050	31000	21400
21	Цільове фінансування	11900	9300	17100	12960	11200	9300	18200
22	Інші поточні зобов'язання	10000	6250	7900	13100	17800	22200	9200
23	Прибуток нерозподілений	19500	21700	12900	10100	17950	11850	12700
24	Статутний капітал	111710	92600	120500	131500	129630	128300	132900
25	Резервний капітал	21800	15500	11060	10110	19300	25900	12900
26	Інший додатковий капітал	16900	18350	17900	21900	22700	12100	15300
27	Короткострокові кредити банків у національній валюті	22400	19600	15870	11500	15450	21600	11000
28	Довгострокові кредити банків у національній валюті	12900	13810	11300	11750	19300	2900	9700
29	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2000	4500	6100	8250	9350	10100	7300

Таблиця 3.8 – Господарські засоби і джерела їхнього утворення (варіанти 8–14), грн.

п/п	Назва рахунку	Варіант						
		В_№8	В_№9	В_№10	В_№11	В_№12	В_№13	В_№14
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Основні засоби (первісна вартість)	150600	240100	190700	145200	160250	180100	190360

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Знос основних засобів	22400	34900	25300	21700	23600	21400	25900
3	Права користування майном	18300	19100	13200	15600	18900	19600	20800
4	Знос нематеріальних активів	6100	5400	4200	6100	5800	6400	7600
5	Сировина і матеріали	20200	21600	18900	22600	24750	22400	19100
6	Паливо	7460	5900	12300	9300	4100	9600	15000
7	Запасні частини	8100	9100	6200	8600	10300	8300	7500
8	МБП	6500	3200	8500	5500	2200	7900	3600
9	Незавершене виробництво	25700	31900	21400	20900	24300	19100	18400
10	Готова продукція	32900	30100	42000	32900	34600	39700	41900
11	Товари	9100	7600	12700	10900	17950	8600	9300
12	Чиста вартість дебіторської заборгованості	6300	8800	11900	4600	2630	12100	5900
13	Каса в національній валюті	9200	18400	13200	20400	15900	11800	15600
14	Поточні рахунки в національній валюті	56270	45600	59200	49300	39900	55600	49200
15	Поточні фінансові інвестиції	7800	3100	6250	8300	9100	4750	5100
16	Витрати майбутніх періодів	12220	10300	23800	18700	19800	29400	21700
17	Доходи майбутніх періодів	20900	21900	22900	20000	17400	15900	25900
18	Розрахунки з бюджетом	22900	24500	19300	21900	23900	29900	34060
19	Розрахунки зі страхування	17600	21800	16200	17450	11300	22800	12800
20	Розрахунки з оплати праці	45300	60200	59800	49200	50100	58600	31600
21	Цільове фінансування	18100	11900	9800	10460	11900	12100	22500

Продовження таблиці 3.8

1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	Інші поточні фінансові зобов'язання	10000	9560	9000	8600	13100	17200	13200
23	Прибуток нерозподілений	24300	18600	17300	24490	22050	23200	26800
24	Статутний капітал	130270	135700	149600	142800	133100	148600	136900
25	Резервний капітал	12120	36740	38400	11500	12500	21000	25900
26	Інший додатковий капітал	11300	33900	22100	13300	24600	15799	18600
27	Короткострокові кредити банків у національній валюті	9360	13700	21400	9500	12900	18101	8700
28	Довгострокові кредити банків у національній валюті	12200	22900	18700	7500	13330	13200	27900
29	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	7800	3100	6250	8300	9100	4750	5100

Таблиця 3.9 – Вихідні дані для складання звіту про фінансові результати діяльності підприємства (варіанти 1– 4), тис. грн.

Код рядка	Варіант							
	1		2		3		4	
	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Фінансові результати								
010	22000	41000	44400	54400	472262	468000	185523	162132
040	8500	8000	9900	10030	148018	150000	5112	4128
060	950	720	1020	28	2458	2300	1043	1800
070	350	170	460	400	346	328	596	100
080	75	85	90	180	139	117	284	134
090	16	17	8	35	10	11	60	50

Продовження таблиці 3.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9
110	30	40	65	71	1066	813	155	500
120	200	300	110	90	112	450	310	210
130	85	65	450	316	780	880	117	145
140	17	20	75	45	105	99	45	55
160	25	22	35	20	33	23	13	15
2 Елементи операційних витрат								
230	8500	8030	5970	5983	182327	193007	63773	61340
240	2975	2925	2830	2923	120336	130036	9110	8300
260	200	150	163	125	12350	9842	63704	41460
270	180	160	100	96	110	135	1037	9000
3 Розрахунок показників прибутковості акцій								
300	40	35	28,3	28,6	15,5	15,5	4,8	4
320	21	19,3	38,75	37,7	17,79	17,93	2035,9	62,44
340	6	5,1	25	25,6	6,87	3,2	247,29	-

Таблиця 3.10 – Вихідні дані для складання звіту про фінансові результати діяльності підприємства (варіанти 5–8), тис. грн.

Код рядка	Варіант							
	5		6		7		8	
	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Фінансові результати								
010	6480	6240	2040	1680	13200	10800	144000	120000
040	3350	3200	1182,9	1031	9000	7360	92500	90830
060	180	100	250	150	350	380	4000	4000
070	60	80	20	25	90	70	215	310
080	17	21	11	9	50	45	36	41
090	5	6	7	8	15	6	19	21
110	180	100	170	250	200	300	215	319
120	35	55	45	69	77	88	369	415
130	-	75	36	12	515	615	125	75
140	55	42	27	31	220	120	65	29
160	18	10	8	6	25	31	23	25
2 Елементи операційних витрат								
230	1770	1852	640	659	5146	4296	5000	4718
240	1240	1045	289,2	279,6	3124	2541	2330	2389
260	300	200	42	38	126	100	2500	1600
270	450	680	100,1	125,3	132	163	2800	3300

Продовження таблиці 3.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 Розрахунок показників прибутковості акцій								
300	9	8,5	4,85	40	50	500	15,0	15,0
320	10,4	6,67	176	170,45	26	26,18	130,67	64,82
340	8,84	4,31	-	69,18	13	18,18	17,3	16,0

Таблиця 3.11 – Вихідні дані для складання звіту про фінансові результати діяльності підприємства (варіанти 9–12), тис. грн.

Код рядка	Варіант							
	9		10		11		12	
	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Фінансові результати								
010	136251	124501	111693	123691	21659	22587	33621	32152
040	12609	13251	25630	24361	9561	8100	7562	6500
060	10251	9516	1100	2500	3600	4000	4100	4500
070	5210	3210	700	550	600	750	360	400
080	600	300	250	370	350	250	280	310
090	100	25	100	90	70	80	60	40
110	3652	4100	3700	2560	5693	4712	3369	2216
120	6547	3500	1250	1100	1959	1419	2567	1260
130	1259	1100	650	1000	900	1100	3600	2100
140	2631	900	1000	700	150	350	650	300
160	1320	365	100	130	250	360	1000	1500
2 Елементи операційних витрат								
230	5235	5020	1874	1678	1611	2131	312	360
240	2794	2632	51	47	39	45	75	80
260	367	312	118	92	205	244	149	179
270	140	150	171	149	82	98	390	471
3 Розрахунок показників прибутковості акцій								
300	14,58	12,57	-	-	-	-	-	96
320	14,02	11,99	-	-	-	-	-	0,5177
340	6,66	6,81	-	-	-	7,6	8,2	3,5

Таблиця 3.12 — Вихідні дані для складання звіту про фінансові результати діяльності підприємства (варіанти 13–14), тис. грн.

Кодрядка	Варіант			
	13		14	
	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
010	15302	14400	16912	12168
040	8899	7896	1126	1210
060	112	166	136	178
070	45	52	25	41
080	19	21	21	18
090	6	7	5	9
110	378	564	459	321
120	189	154	123	102
130	105	236	-	129
140	75	89	31	29
160	36	25	39	18
2 Елементи операційних витрат				
230	107	115	1792	1835
240	81	96	986	1024
260	215	258	13510	17975
270	315	380	665	778
3 Розрахунок показників прибутковості акцій				
300	-	215	-	-
320	-	-	-	-
340	15,23	315,6	52,23	123,0

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте показники, які використовуються при проведенні аналізу платоспроможності і прибутковості підприємства.
2. Розкрийте сутність поняття «фінансова стійкість підприємства».
3. Визначте основні напрямки фінансового аналізу.
4. Надайте оцінку цільової спрямованості формування бухгалтерської звітності на вітчизняних підприємствах в сучасних умовах.

Лабораторна робота № 4

Тема: Фінансова оцінка активів підприємства.

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок студентами щодо визначення ефективності використання активів, та розробка заходів для поліпшення роботи підприємства.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕОМ. Програмне забезпечення: MS Excel.

Теоретичні відомості

Обігові активи займають значну питому вагу в загальній валюті балансу. Це найбільш мобільна частина капіталу, від стану і раціонального використання якого визначаються результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємства.

Структура обігових активів, в значному ступені, залежить від оптимального розміщення засобів за стадіями процесу виробництва, постачання і збуту продукції. Розміри вкладення капіталу в кожну стадію процесів обігу залежать від галузевих і технологічних особливостей підприємств.

Обігові активи підприємства – це економічні ресурси, які сформовані за рахунок інвестованого капіталу, та характеризуються детермінованою вартістю, продуктивністю і можливостями генерувати дохід, постійний обіг яких в процесі використання пов'язаний з факторами часу, ризику, ліквідності.

За формою функціонування визначають наступні види активів: матеріальні – характеризують майнові цінності підприємства і мають речову форму; нематеріальні – приймають участь у господарській діяльності, сприяють генерації прибутку, але не мають речової форми; фінансові – визначаються у формі наявних грошових засобів, фінансових інструментів, які належать підприємству.

За характером участі активів у господарській діяльності підрозділяються на два основних види – обігові та позаобігові.

Обігові (поточні активи) характеризують сукупність майнових цінностей, які обслуговують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства і повністю використовуються (змінюють форму) протягом одного операційного циклу.

Позаобігові активи – багаторазово приймають участь в процесі окремих циклів господарської діяльності і переносять на продукцію використану вартість частинами.

За характером участі активів у різних видах діяльності підприємства підрозділяються на операційні – які безпосередньо використовуються в операційній діяльності підприємства з метою отримання операційного прибутку, та інвестиційні – пов'язані зі здійсненням інвестиційного процесу.

За характером формування фінансових активів визначають валові активи, які сформульовані за рахунок власного і позикового капіталу, залучені для фінансування господарської діяльності, та чисті активи – сформульовані за рахунок власного капіталу підприємства.

За характером володіння активи учасників економічної діяльності підрозділяються на наступні види:

– власні – характеризують майнову цінність підприємства, належать йому на правах власності, знаходяться в постійному володінні і відображаються в складі балансу підприємства;

– орендовані – залучені для здійснення господарської діяльності на правах оренди (оперативного лізингу);

– безкоштовно використані активи, які передаються підприємству для тимчасового володіння іншими суб'єктами господарювання.

Управління активами підприємства представляє собою систему принципів і методів розробки для реалізації управлінських рішень, пов'язаних з їх формуванням, ефективним використанням в операційній діяльності і організації їх обігу.

До основної мети управління активами відноситься забезпечення зростання ринкової вартості підприємства, визначення і ліквідація недоліків управління обіговим капіталом, знаходження резервів підвищення інтенсивності використання фінансових ресурсів.

Основними завданнями управління обіговими активами є:

1. Формування необхідного складу активів, які забезпечують задані темпи розвитку операційної діяльності. Дана задача реалізується шляхом визначення потреб у необхідних активах для забезпечення раціонального операційного процесу, оптимізації співвідношень окремих їх видів для залучення найбільш ефективних з метою збільшення продуктивності діяльності і потенційної дохідності.

2. Забезпечення максимальної дохідності (рентабельності) використання активів при передбачуваному рівні комерційного ризику. Максимізація дохідності (рентабельності) активів повинна забезпечуватися в межах допустимого комерційного ризику, конкретний рівень якого, визначається власниками і засновниками підприємства.

3. Забезпечення мінімізації комерційного ризику використання активів при передбачуваному рівні прибутковості. Мінімізація рівня ризиків може бути забезпечена шляхом диверсифікації напрямків операційної діяльності підприємства, що пов'язано з використанням активів, впровадженням ефективних форм внутрішнього і зовнішнього страхування.

4. Забезпечення постійної платоспроможності підприємства за рахунок підтримки достатнього рівня ліквідності активів. Завдання підтримки достатнього рівня платоспроможності відноситься до числа оптимізаційних, в процесі вирішення якої повинні ураховуватися різноманітні економічні інтереси підприємства. Необхідний рівень платоспроможності забезпечується також при високому рівні ліквідності готової продукції, дебіторської заборгованості, короткострокових фінансових вкладень тощо.

5. Оптимізація обігу активів. Ефективне управління грошовими і матеріальними потоками здійснюється за рахунок забезпечення синхронності формування окремих видів активів, пов'язаних з операційною діяльністю, мінімізацією сукупних витрат на організацію обігу фінансових ресурсів у всіх видах діяльності учасників економічної діяльності. Обсяг фінансових ресурсів, інвестованих в активи підприємства, визначається прискоренням обігів капіталу, забезпеченням постійної платоспроможності, вирішенням складних завдань фінансового менеджменту.

Порядок виконання роботи

В процесі аналізу обігових активів підприємства, в першу чергу, необхідно вивчити динаміку активів, змінювання їх складу, структури. Оцінка використання обігових активів наведена в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Аналіз динаміки і структури обігових активів підприємства.

Вид обігових активів	Наявність засобів, тис. грн.			Структура засобів, %		
	на початок періоду	на кінець періоду	Абсолютне змінювання (+; -)	на початок періоду	на кінець періоду	Відносне змінювання (%)
1. Загальна сума обігових активів						
у т.ч.:						
– грошові засоби						
– поточні фінансові інвестиції						
– дебіторська заборгованість						
2. Запаси:						
у тому числі						
– виробничі запаси						
– незавершене будівництво						
– ГП						
– товари						
3. Інші оборотні активи						
4. Витрати майбутніх періодів						

Цілеспрямоване управління обіговими активами визначається значною динамікою їх видів, пріоритетною роллю в забезпеченості платоспроможності, рентабельності та розрахунку цільових результатів операційної діяльності підприємства (табл. 4.2).

Завдання

На підставі вихідних даних таблиць 3.5 – 3.8 проведіть аналіз динаміки структури обігових активів і визначте ефективність їх використання. Зробіть висновки.

Контрольні запитання

1. Розкрийте сутність поняття обігових активів підприємства.
2. Визначте основні завдання управління обіговими активами суб'єктами господарювання.
3. Охарактеризуйте основну мету управління активами підприємства.
4. Наведіть класифікацію обігових активів підприємства за відповідними ознаками.

Таблиця 4.2 – Розрахунок ефективності використання обігових активів підприємства

Найменування показника	Формула розрахунку	Період		Змінювання показника	
		на початок періоду	на кінець періоду	Абсолютне (+,-)	Відносне (%)
1	2	3	4	5	6
1. Величина чистих обігових активів	$ЧОА = ОА - ТФО$, де ОА – сума обігових активів підприємства тис. грн.; ТФО – короткострокові фінансові зобов'язання, тис. грн.				
2. Сума власних обігових активів підприємства	$СОА = ОА - ДПЗ - ТФО$, де ДПЗ – довгостроковий позиковий капітал, інвестований в обігові активи підприємства тис. грн.;				
3. Нормовані обігові кошти	$НОК = ВЗ + НБ + ГП + Т$, де ВЗ – виробничі запаси, тис. грн.; НБ – незавершене виробництво, тис. грн.; ГП – готова продукція, тис. грн.; Т – товари, тис. грн.				
4. Тривалість одного обороту	$Оі = \frac{ІІ\hat{E}}{\tilde{N}} \cdot 360$, де С – собівартість продукції (послуги), тис. грн.				
5. Коефіцієнт оборотності обігових коштів	$\hat{E}i = \frac{\hat{A} - \hat{I}\hat{A}\hat{A}}{\hat{I}\hat{A}}$, де В – виручка (дохід) від реалізації продукції, тис. грн.; ПДВ – податок на додану вартість, тис. грн.;				
6. Період обігу активів	$Оі = \frac{360}{\hat{E}i}$,				

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5	6
7. Рентабельність обігових активів	$R_{oa} = R_n \cdot T_o$ де R_n – рентабельність реалізації продукції, %.				
8. Коефіцієнт достатнього фінансування обігових активів	$\hat{E} \hat{\Delta} \hat{O}_{\hat{I}\hat{A}} = \frac{\hat{O}_i}{\hat{I}\hat{E}}$ де T_o – фактичний період обороту обігових активів, дн.; НОК – норматив обігових активів підприємства.				
9. Коефіцієнт чистих обігових активів	$\hat{E}_{\times \hat{I}\hat{A}} = \frac{\times \hat{I}\hat{A}}{\hat{I}\hat{A}}$ де $\times \hat{I}\hat{A}$ – середня сума чистих обігових активів, тис. грн.; $\hat{I}\hat{A}$ – середня сума обігових активів, тис. грн.				
10. Обсяг поточного фінансування обігових активів	$\overline{OT\Phi} = \overline{\zeta_{\partial i \partial}} + \overline{\ddot{A}\zeta} + \overline{\hat{E}\zeta}$ де $\overline{\zeta_{\partial i \partial}}$ – середня сума запасів ТМЦ, тис. грн.; $\overline{\ddot{A}\zeta}$ – середня сума поточної дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.; $\overline{\hat{E}\zeta}$ – середня сума кредиторської заборгованості підприємства, тис. грн.				
11. Рівень поточного фінансування обігових активів	$KT\Phi_{oa} = \frac{\hat{I}\hat{\Delta}\hat{O}}{\hat{I}\hat{A}}$				
12. Обсяг фінансування чистого обігового капіталу за рахунок довгострокового кредиту	$ДФК_{oa} = ДФК - ДФК_{ва}$ де ДФК – загальна сума довгострокового фінансового кредиту; ДФК_{ва} – сума довгострокового фінансового кредиту, залученого на цільове фінансування розвитку.				

Таблиця 4.3 – Вихідні дані варіантів завдань

Найменування показників	Варіант №1		Варіант №2		Варіант №3		Варіант №4		Варіант №5	
	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду
1.Короткострокові фінансові зобов'язання	19100	17600	22600	18300	23700	17500	32800	27400	23400	25700
2.Довгостроковий позиковий капітал, інвестований в обігові активи підприємства	9250	7400	11500	9600	8650	7790	6100	4000	5200	6300
3.Сума довгострокового фінансового кредиту, залученого на цільове фінансування розвитку	1500	1000	1010	8200	2100	3700	2300	3250	1200	1700

Продовження таблиці 4.3

Найменування показників	Варіант №6		Варіант №7		Варіант №8		Варіант №9		Варіант №10	
	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду
1.Короткострокові фінансові зобов'язання	13200	15400	15600	17950	13200	14900	17200	16900	17650	15920
2.Довгостроковий позиковий капітал, інвестований в обігові активи підприємства	13000	15000	14700	13200	18100	19600	14300	15200	16350	17259
3.Сума довгострокового фінансового кредиту, залученого на цільове фінансування розвитку	1120	1250	1650	1900	1130	1000	1350	1200	1950	1810

Продовження таблиці 4.3

Найменування показників	Варіант №11		Варіант №12		Варіант №13		Варіант №14	
	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду
1. Короткострокові фінансові зобов'язання	12300	14100	15200	16700	17100	18900	13450	14350
2. Довгостроковий позиковий капітал, інвестований в обігові активи підприємства	11400	10100	11290	12300	15600	16270	17400	18850
3. Сума довгострокового фінансового кредиту, залученого на цільове фінансування розвитку	1350	1410	1510	1620	1670	1700	1230	1111

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. – 2-е изд./И.А.Бланк. – К. : Эльга, Ника – Центр, 2004. – 656 с.
2. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности/ Г.В. Савицкая. – М.: Новое знание, 2001. – 704 с.
3. Ефимова О.В. Финансовый анализ/ О.В. Ефимов. – М.: Изд-во «Бухгалтерский учет», 2002. – 528с.
4. Джеймс Ван Хорн. Основы финансового менеджмента/ Джеймс Ван Хорн. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 992 с.
5. Данилюк М.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник/ М.О. Данилюк, В.І. Савич. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 204 с.
6. Бережная Е. В. Математические методы моделирования экономических систем / Е.В. Бережная, В.И. Бережной. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 368 с.
7. Грачев А.В. Анализ и управление финансовой устойчивостью предприятия/ А.В. Грачев. – М.: Издательство «Финпресс», 2002. – 208с.
8. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия/ В.В.Ковалев, О.Н. Волкова. – М.: ПБОЮЛ Гриженко Е. М., 2000. – 424 с.
9. Любушин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия; под ред. проф. Н. П. Любушина/ Н.П. Лобушин, В.Б. Лещева, В.Г. Дьякова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА 2001. – 471 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Деречинський Юлій Наумович
Рудаєвка Наталія Вікторівна
Галушка Владислав Вікторович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт
з курсу «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»
(для студентів спеціальності «Менеджмент організацій»
усіх форм навчання)

Підписано до друку 28.02.11 р. Формат 70х90/16. Гарнітура Times New Roman.
Друк – ризографія. Тираж 100 прим. Умов. друк. арк. 3,06. Зам. № 43.

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький навчальний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут
84646 м. Горлівка, вул. Кірова, 51

Редакційно-видавничий відділ